

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **Y. K.**, zastoupen Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem, se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2019, č. j. 4 Az 38/2018 - 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 11. 7. 2018, č. j. OAM-187/ZA-ZA11-LE24-2018, žalovaný rozhodl, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 30. 5. 2019, č. j. 4 Az 38/2018 - 39. Rozsudek městského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[4] Stěžovatel namítal, že by v případě návratu na Ukrajinu byl ohrožen na životě, neboť se stal domnělým svědkem vraždy a při jejím vyšetřování označil skupinu několika mužů, které znal od vidění, jako osoby, které by mohly mít ohledně této vraždy

informace. Později se ukázalo, že jeden z těchto mužů byl zřejmě zatčen a uvězněn. Jeden z členů skupiny mu poté sdělil, že si ostatní myslí, že je se zločinem spojil právě on, a proto ho nyní považují za donašeče, který zapříčinil dopadení jednoho z jejich společníků. Stěžovatel vzhledem ke skutečnosti, že ve městě odkud pochází, je kritická bezpečnostní situace a kriminálními živly je považován za informátora policie, pociťuje silné obavy o svou bezpečnost a život. V této souvislosti uvedl, že ukrajinské bezpečnostní složky jsou ochromené v důsledku korupce a vnitřních neshod. Návratu na Ukrajinu se obává rovněž z důvodu velkého množství zbraní, které jsou v důsledku ozbrojeného konfliktu na východě země rozšířeny mezi civilním obyvatelstvem. Vzhledem k výše zmíněným skutečnostem své obavy s policií na Ukrajině neřešil a raději se rozhodl odcestovat a vyhledat ochranu v České republice, kde žije jeho rodina. Stěžovatel je proto přesvědčen, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) téhož zákona. Žalovaný i městský soud tedy nedostatečně a nesprávně posoudili jeho obavy z pronásledování.

[5] Stěžovatel dále namítal, že jeho vycestování by mělo negativní dopad do jeho rodinného života, jelikož v České republice žije jeho manželka, nezletilý syn a další rodinní příslušníci. Stěžovatel nesouhlasil se závěrem žalovaného i městského soudu, že může žít spolu s manželkou a synem na Ukrajině, neboť této možnosti brání řada faktických překážek. Dále uváděl, že jeho vycestování by bylo v rozporu s nejlepším zájmem dítěte.

IV.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[8] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[9] K tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů se v obecné rovině Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména tehdy, pokud není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil

pokračování

při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné nebo proč nepovažoval právní argumentaci v žalobě za důvodnou. Meritorní přezkum rozhodnutí soudu je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje, neboť je z jeho odůvodnění zcela zřejmé, jakými úvahami byl při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů městský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Skutečnost, že stěžovatel se závěry městského soudu nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost. V této souvislosti je třeba ještě dodat, že povinnost soudu posoudit všechny žalobní námitky neznamená, že byl městský soud povinen reagovat na každou dílčí argumentaci uplatněnou stěžovatelem a tu obsáhle vyvrátit; jeho úkolem bylo uchopit obsah a smysl žalobní argumentace a vypořádat se s ní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 - 130). V tomto ohledu napadený rozsudek městského soudu plně ob stojí.

[10] Jak vyplývá ze správního spisu, stěžovatel žil na území České republiky v letech 2006 až 2014, kdy mu byl udělen výjezdní příkaz na 3 roky. Naposledy přicestoval z Ukrajiny do České republiky dne 13. 12. 2017. O udělení mezinárodní ochrany požádal dne 26. 2. 2018 poté, co mu nebylo uděleno pobytové oprávnění za účelem sloučení rodiny (jeho manželka a nezletilý syn mají povolen trvalý pobyt na území České republiky). Jako hlavní důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel označil obavu, že jej společníci muže, který byl zatčen policií v souvislosti s trestným činem vraždy, považují za udavače a mohli by se mu proto pomstít. V této souvislosti zmínil i situaci na Ukrajině, kde je podle jeho názoru vysoká míra korupce a kriminality. Jako další důvod označil snahu žít zde legálně se svou rodinou.

[11] Nejvyšší správní soud se otázkou pronásledování soukromými osobami zabýval v řadě svých rozhodnutí, z nichž lze uvést např. rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48. V tomto rozsudku dospěl k závěru, který formuloval v právní větě, že „Skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“ V právní větě rozsudku ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, je uvedeno, že „Obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu. Nebyla-li žádost o azyl podána bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co stěžovateli nebyl pro pozdní podání žádosti prodloužen pobyt, na území České republiky pobýval nelegálně a hrozilo mu správní vyhoštění, svědčí to o její účelovosti.“ Dále v právní větě rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37, je uvedeno, že „Pouhá nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“ V této souvislosti lze poukázat i na rozsudek ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, v jehož právní větě je uvedeno, že „I. Ustanovení § 2 odst. 7 zákona č.

325/1999 Sb., o azylu (ve znění účinném do 20. 12. 2007), je nutno vykládat v souladu s čl. 6 směrnice Rady 2004/83/ES (tzv. kvalifikační směrnice), a to tak, že pokud jde o povahu původců pronásledování, potažmo vážné újmy, uplatní se definice uvedená v tomto ustanovení také na osoby s nárokem na doplňkovou ochranu. Jinak řečeno nestátní subjekty (soukromé osoby) mohou být původci jak pronásledování ve vztahu k osobám majícím nárok na udělení azylu, tak vážné újmy ve vztahu k osobám s nárokem na doplňkovou ochranu. II. Pro posouzení, zda je ochrana před vážnou újmou ze strany státu, kam má být žadatel navrácen, dostatečná, se uplatní výkladové pravidlo čl. 7 odst. 2 směrnice Rady 2004/83/ES, podle něhož se má zpravidla za to, že ochrana je poskytována, jestliže stát, či strany nebo organizace ovládající stát učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a žadatel má k této ochraně přístup.“

[12] Nejvyšší správní soud nezpochybňuje, že situace ohledně vymahatelnosti práva na Ukrajině je problematická. Na druhou stranu je třeba uvést, že ustálená judikatura zdejšího soudu k § 14a zákona o azylu (viz například rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publikovaný pod 1840/2009 Sb. NSS) vyhrazuje doplňkovou ochranu pouze pro nejvážnější a bezprostředně hrozící ohrožení života a zdraví žadatele o mezinárodní ochranu, což rozhodně není případ stěžovatelem tvrzených obav. Jak sám stěžovatel opakovaně uvedl ve správním řízení, se společníky muže, který byl policií zatčen, žádné faktické potíže nikdy neměl. Jeden z nich mu údajně pouze řekl, že se domnívá, že stěžovatel tohoto pachatele pomohl policii dopadnout. Toto však stěžovatel popřel. Další kontakt s těmito muži stěžovatel až do svého odjezdu z Ukrajiny v prosinci 2017 neměl. Přestože měl stěžovatel podle svého tvrzení obavu ze msty a cítil se být ohrožen, neobrátil se s žádostí o pomoc na příslušné ukrajinské státní orgány a svou situaci vyřešil odjezdem do České republiky, kde legálně žije jeho rodina.

[13] K tvrzení stěžovatele, že jeho nucené vycestování by pro něj a jeho rodinu znamenalo vážnou újmu, lze odkázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, který opakovaně uvedl, že kromě výjimečných případů nejsou rodinné vazby cizince v České republice důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (viz např. rozsudky ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010 - 57, nebo usnesení ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 - 52, ze dne 21. 4. 2010, č. j. 9 Azs 3/2010 - 62, a ze dne 28. 4. 2011, č. j. 1 Azs 5/2011 - 36). Otázkou, zda je životní situace stěžovatele natolik výjimečná, aby opravňovala mimořádné udělení doplňkové ochrany z důvodu nepřiměřeného zásahu do jeho soukromého a rodinného života, se žalovaný dostatečným způsobem zabýval na str. 9 svého rozhodnutí. Dospěl přitom ke zcela správnému závěru, že vycestování stěžovatele není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

[14] Na závěr Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu

pokračování

namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu, když stěžovatel ve správním řízení sám uvedl, že usiluje o legální soužití rodiny v České republice. Pokud má stěžovatel zájem setrvat v České republice a žít zde se svou manželkou a nezletilým synem, je třeba, aby o to usiloval prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců. Tohoto soužití se nelze domáhat na základě institutů zákona o azylu. Odepření mezinárodní ochrany stěžovateli nemůže vést k zásahu do jeho soukromého a rodinného života tím spíše, že stěžovatel může rodinný život realizovat i na Ukrajině, kde dosud žijí jeho rodiče a kde má jeho manželka byt.

[15] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[16] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. ledna 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu